

SLOBODNA VOJVODINA

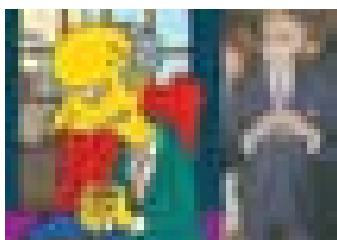

SPECIJALNO IZDANJE

GODINA X

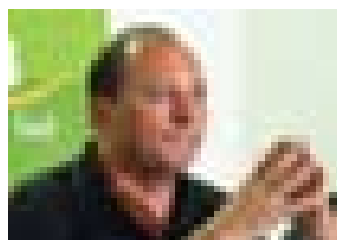
BROJ 25

DECEMBAR 2007.

KO JE MIROSLAV MIŠKOVIĆ ILI:

**U ČIJEM JE VLASNIŠTVU
SRBIJA?**

ČUDESNA SUDBINA VOJVODANSKE NAFTE I GASA:

**LET IZNAD KUKAVIČJEG
GNEZDA**

PREDLOŽEN NOVI STATUT AP VOJVODINE:

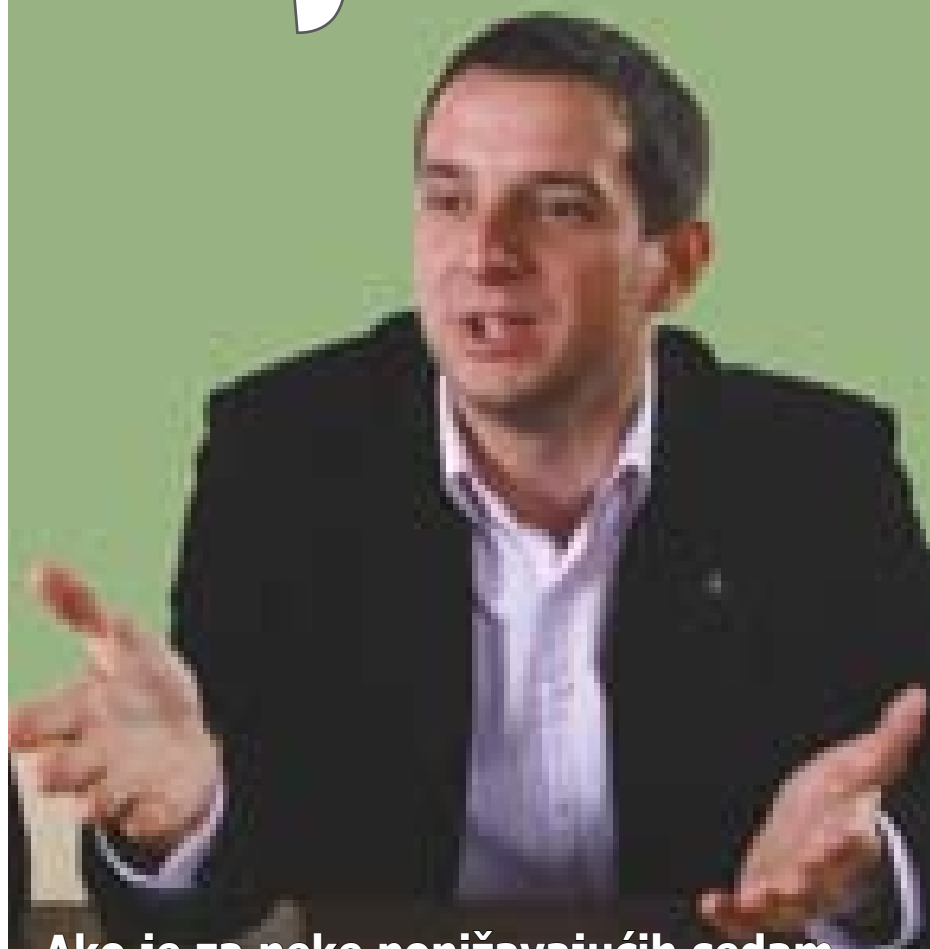
**Vojvodina – domovina
svih njenih građana!**

ALEKSANDAR MARTON:

**Ko želi da
pocepa
Vojvodinu?**

**DEJAN ČAPO:
Budžetska
pljačka
Vojvodine**

Ako je za neke ponižavajućih sedam odsto državnog budžeta namenjenih Vojvodini značajno političko dostignuće, članovima LSV ta činjenica izaziva grimasu – bolnu!

NENAD ČANAK:

Otvorite oči i uši i borite se!

Rodonačelnik nemačke klasične filozofije Imanuel Kant u svom delu "Kritika čistog uma", između ostalog, govori o nemogućnosti čoveka da spozna u potpunosti šta se događa oko njega. Pre svega, zbog toga što je njegova spoznaja ograničena njegovim čulima. A šta li se tek onda dogodi kada ta, ionako nesavršena ljudska čula, budu još dodatno zbunjena onim što se u njih sipa putem usavršenih pomagala današnjice?

Medijska pompa koja se pridaje konfliktu Čede Jovanovića i Miroslava Miškovića najbolji je primer upravo toga: da treba da se zauzmu strane, a da se našim ucveljenim čulima ne da na uvid ni jedna osnova po kojoj bismo zaključivali ko bi tu bio prav, a ko kriv, ko je u pravu, a ko nije.

Da li je Miroslav Mišković "tajkun koji je zaustavio Srbiju potčinivši je sebi"? To verovatno nije daleko od istine, obzirom na prisustvo kompanije "Delta" u svim granama privrednog života. Ali, kako to da se to pojavilo baš sada? Zar taj čovek i ta kompanija nisu postojali pre dve, tri, pet ili deset godina? S druge strane, kako to da baš sada narodni tribun Čedomir Jovanović to primećuje i kreće u krstaški rat, svađajući se ne samo sa Miškovićem i medijima koji su pod njegovim nespornim uticajem, nego i sa mnogim drugima, uključujući i direktno administraciju Sjedinjenih Američkih Država, optužujući ih da lažu ili, učitivije rečeno, da prikrivaju istinu. I da su imali razgovore o tome da se za jednu američku vizu od strane Miškovića, uz ostale namirnice i zeleniš i konditorske proizvode iz "C marketa", lepo upakovano i konfekcionirano isporuči i Kosovo.

Međutim, da li naše oči mogu tu istinu da spoznaju, kada su na njih navučene oglavine nimalo različite od onih kakve nose islužena dubretarska kljusad, koja vuku još uvek tu i tamo, po nekoj zabitoj uličici, ljude koji prikupljaju staru hartiju ili otpad? Tako i mi, da nas ne bi uplašila brzina sveta oko nas, imamo oglavine koje nam ne daju da vidimo gde ide Evropa, gde idu, u krajnjoj liniji, naši najbliži susedi. Jer, ne treba zaboraviti Mađarsku, Rumuniju i Bugarsku, koje su već u Evropskoj Uniji. Ne treba zaboraviti Kosovo, Makedoniju i Bosnu, koji su pod nekom vrstom međunarodnog protektorata, koji ih, kao zlatna

ludačka košulja, uvezuje u obavezu napretka. Kao i Republiku Hrvatsku, koja, kako-tako, ali gazi putem evropskih integracija. A šta je ostalo od Srbije, osim pognute glave i skrivenog pogleda? Kao i pokušaja da se to sve iskupi jednim jedinim inatom koji je ostao, a to je da se jalovo usključuje "Ne damo Kosovo!", iako niko ne zna šta bi to značilo...

Što bi se onda neko čudio kada se pojavi grupa ljudi nepoznata toga porekla, samozvana "Garda svetoga cara Lazara" i usklikne

"Hajdemo onda svi na Kosovo!", pozivajući pri tome sve one iz svih pregovaračkih timova, koji eto govore o Kosovu, uključujući i sve poslanike Narodne skupštine Republike Srbije, da im se priključe u maršu na Kosovo. A tom maršu se neće priključiti niko, pa čak ni poslanici Srpske radikalne stranke, Socijalističke partije Srbije i svih onih koji se, za skupštinske potrebe i u udobnosti Doma Narodne skupštine, busaju u junačke grudi i prete svima i svakome. Ali, istovremeno nemaju nameru da na tom polju bilo šta preduzmu.

Čemu onda i služi sve ovo što nam ne daju da vidimo? Pa služi, između ostalog, tome da bi se sutra u tom našem inačenju pronašao neki krivac koji nismo mi, koji nije Srbija, za to što, eto, Kosovo ide u samostalnost. A krivac za to, je l te, sigurno ne može biti dugogodišnja pogrešna politika oficijelnog Beograda, nacionalizam na kome su jahali manje-više vladari Srbije proteklih barem 20 godina (a sigurno i mnogo duže), ksenofobija i bekstvo od bilo kakvih različitosti, koje je postalo oficijelna državana religija pod insignijama od svoga naroda i od svoje pastve sve otuđenije Srpske pravoslavne crkve.

Sve u svemu, naše oči ne vide ni ono što bi mogle da vide, naše uši ne čuju ni ono što svi ostali čuju. Istorija koja se uči u školama je falsifikat, a sadašnjica je vreme u kome nema nikakvih autentičnih događanja. Jer svako ko progovori o bilo kakvim temama koje ne prijaju dnevnoj politici i predizbornoj groznici (u vezi sa izborima za koje niko ne zna kada i da li će uopšte biti), taj biva prekriven velom ćutanja i zatvoren u još jednu od tamnica Srbije, koja je sama po sebi tamnica slobodnoga duha.

Ako neko spomene Vojvodinu, ako neko spomene antinacionalizam, ako neko spomene bilo šta što nema utiocište u dnevnom jahanju na nacionalističkom demonu koji je već odneo stotine hiljada života i uništio milione sudbina, njemu u Srbiji mesta nema. I zato: otvoriti oči i otvoriti uši - poziv je koji se, eto, već hiljadama godina upućuje, ali mislim da ni ovaj put nije pogrešan.

Čujte i gledajte i borite se. Sve drugo je pogrešno.

Nenad Čanak

ALEKSANDAR MARTON, NARODNI POSLANIK:

Ko želi da pocepa Vojvodinu?

Da se centralizacija države Srbije nastavlja to je nama u Vojvodini opšte poznata činjenica. Pokušaji negiranja i nipodaštavanja vojvođanske autonomije su nešto što predstavlja obrazac ponašanja predstavnika beogradske političke elite.

Koliko god da je snažan glas građana Vojvodine i koliko god da su argumentovani zahtevi za decentralizacijom države i povratkom izvršne, sudske i zakonodavne vlasti Vojvodini, toliko je jaka i arogancija beogradskih vlasti.

Čini se sve da se jača centar države, a slabi Vojvodina, ali i ostali regioni u Srbiji.

Državna sekretarka u Ministarstvu za ekonomiju i regionalni razvoj, Verica Kalanović, inače potpredsednica G17 Plus, izjavila je na okruglom stolu o regionalnom razvoju Republike Srbije da u Srbiji postoje samo državni i lokalni nivo vlasti, a da je ostalo "veliki prazan prostor". Vojvodina je, svakako, ta praznina koja bi se trebala "popuniti" regionalizacijom po meri Beograda i gospođe Kalanović.

Na istom ovom skupu, predstavljen je i plan regionalnog razvoja Srbije u čiju su izradu uključena neka republička ministarstva, institucije, asocijacije, ali ne i organi Autonomne pokrajine Vojvodine.

Vojvodina bi, po tom planu, bila isparcelisana na pet regiona. Očito da su se predstavnici Vlade u Nemanjinoj ulici latili karte Vojvodine i makazama probali da podelu Vojvodinu. Neverovatno, ali istinito.

Regionalizacija Srbije je potreba ove države, ali činiti tako nešto bez konsultovanja legalnih organa Vojvodine, koja je ustavna kategorija, predstavlja nešto za šta se mora upotrebiti i jedan jači izraz - bezobrazno.

Možemo ovom prilikom postaviti nekoliko pitanja onima koji su došli do zaključka da je ovakav projekat pametan i realan.

Da li smatraju da se država istinski može decentralizovati veštačkim stvaranjem regiona?

Da li je ovaj plan možda početak ukidanja vojvođanske autonomije? Poslednjih dana su sve češći istupi poslanika Srpske radikalne stranke koji Vojvodinu nazivaju nepostojećom, a njenu autonomiju nepotrebnom, pa možda to pojedince u Vladi Srbije, koja je veoma blagonaklona prema radikalnoj politici, nagoni na postupanje po već proverenim radikalnim receptima.

Građani Vojvodine očekuju odgovore na ova pitanja. Bude li Vlada Srbije nastavila sa sprovođenjem centralističke politike, glas Vojvodine koji poziva na decentralizaciju države mora biti jači i odlučniji. Dosadašnje ćutanje je Vojvodinu osiromašilo i dovelo u veoma loš položaj. Greška se ne sme ponoviti!

PREDLOG NOVOG STATUTA AP VOJVODINE

Vojvodina – domovina svih svojih građana

Prema predlogu novog Statuta Autonomne pokrajine Vojvodine, koji su izradili Liga socijaldemokrata Vojvodine (LSV) i Savez vojvođanskih Mađara (SVM), biće ispravljena šovinistička odredba Ustava Srbije, koji državu definiše kao "državu srpskog naroda" i svih ostalih građana koji u njoj žive.

Naime, kako su objasnili lideri LSV i SVM, Nenad Čanak i Ištvan Pastor na zajedničkoj konferenciji za novinare u Beogradu, Vojvodina se u predloženoj tekstu statuta definiše kao "autonomna pokrajina svih građana koji u njoj žive, u sastavu Republike Srbije, nastala u Jugoslaviji na osnovu posebnih nacionalnih, istorijskih, kulturnih i drugih svojstava svoga područja, kao višenacionalna, višekulturalna i višekonfesionalna demokratska evropska regija, uključena u procese pridruživanja u evropski poredak". Kao ravnopravni i konstitutivni narodi navode se Srbi, Mađari, Hrvati, Slovaci, Crnogorci, Rumuni, Bunjevci, Rusini i Romi, kao i drugi brojčano manji narodi i nacionalne zajednice koje u Vojvodini tradicionalno žive.

LSV i SVM, takođe, predlažu da Vojvodina ubuduće ima i predsednika, kojeg bi birao pokrajinski parlament dvostručnom većinom na petogodišnji mandat. Predsednik bi predstavljao Vojvodinu u zemlji i inostranstvu, ukazom bi proglašavao pokrajinske normativne odluke, predlagao kandidata za predsednika pokrajinske vlade i raspisivao izbore za Skupštinu Vojvodine. Prema alternativnom rešenju, sve nadležnosti predsednika, ukoliko se ne prihvati uvođenje ove institucije, pripadale bi predsedniku pokrajinskog parlamenta.

Prema zajedničkom predlogu dve stranke, više ne bi postojalo Izvršno veće Vojvodine, već Vlada AP Vojvodine, koja bi imala ministre, umesto sekretara, koje sada ima Izvršno veće. Tim dokumentom predviđeno je da vojvođanski parlament ima 120 poslanika, izabranih na način koji obezbeđuje ravnopravnost svih nacionalnih zajednica, kao i da normativne odluke pokrajinskog parlamenta imaju težinu zakona.

Prema predlogu SVM i LSV, bio bi uveden i Savet nacionalnih zajednica, kao novi pokrajinski organ. Taj savet je zamišljen kao posebno telo pokrajinskog parlamenta sastavljeno od jednakog broja poslanika manjinskih zajednica i imao bi instrumente da utiče na pokrajinske odluke

o pitanjima koja se tiču ostvarivanja manjinskih prava.

Nenad Čanak je rekao da je suština dokumenta u tome da položaj Vojvodine postane "primeren ukupnom državnom sistemu" i da

"pokrajina prestane da bude van sistema Srbije". "Srbija je organizovana kao centralistička država gde je vojvođanska autonomija gurnuta sa strane, pošto država neposredno komunicira sa lokalnim samoupravama i preskače pokrajinsku administraciju, pa se postavlja pitanje njene svrsishodnosti", rekao je Čanak. Kako se „beogradizacija“ ne bi zamenila „novosadizacijom“, Nacrtom je predloženo i formiranje nekoliko okruga u Bačkoj, Banatu i Sremu.

U razgovoru sa novinarima uglednih evropskih listova, predsednik Skupštine AP Vojvodine Bojan Kostreš rekao je da Vojvođani nisu zadovoljni položajem pokrajine u novom Ustavu Srbije, "što su na ustavnim referendumu jasno i pokazali". "Novim Statutom AP Vojvodine pokušaćemo da vratimo nadležnosti koje su nam nasilno oduzete", rekao je Kostreš.

S druge strane, Demokratska stranka (DS), koja zajedno sa LSV i SVM čini vladajuću većinu u Vojvodini, nije konsultovana prilikom izrade ovog nacarta, potvrdio je "Blicu" predsednik Izvršnog veća Vojvodine i potpredsednik DS Bojan Pajtić. On je poručio da se DS neće opredeljavati o bilo kojem nacrtu statuta pre pokrajinskih izbora, pošto novi statut može da usvoji tek novi saziv vojvođanskog parlamenta.

Mr Pajtić je, očito, zaboravio šta je izjavio 31. oktobra 2006. godine, pa da ga podsetimo: "Bilo bi logično da sadašnji saziv Skupštine Vojvodine donese novi statut pokrajine i potom donese odluku o izborima. Parlament Vojvodine treba da donese statut i sve odluke koje su potrebne da bi se proširio krug nadležnosti koje pokrajina dobija novim ustavom", rekao je tada Pajtić agenciji Beta. On je dodao da se na novom statutu već radi na nivou pokrajinskih sekretarijata, ali da ipak treba sačekati da se završi procedura donošenja novog ustava. Pa zar ta procedura nije završena, magistre Pajtiću?! Ili ćete još jednom izdati interese Vojvodine...

U SKUPŠTINI VOJVODINE OBELEŽEN MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV FAŠIZMA I ANTISEMITIZMA

Tolerancija i evropski identitet su prepreka fašizmu

Deveti novembar nas podseća ne samo na zločinačku fašističku politiku koja je pobeđena u Drugom svetskom ratu, nego i na novije događaje, s kraja prošlog veka, koji su bili rukovođeni gotovo istim principima: etničkim čišćenjem, mržnjom zasnovanoj na nacionalnoj, teritorijalnoj i verskoj pripadnosti

U Skupštini AP Vojvodine je obeležen 9. novembar, Međunarodni dan borbe protiv fašizma i antisemitizma, a predsednik pokrajinskog parlamenta Bojan Kostreš istakao je taj skup "organizovan sa jasnom porukom mira ali i u znak sećanja na vremena kada je seme mržnje, zla i razdora sejano širom sveta".

– Deveti novembar je dan koji Evropa i svet pamte podsećajući se na zla koja je fašizam nanio čovečanstvu pre 60 godina. Deveti novembar nas podseća ne samo na zločinačku fašističku politiku koja je pobeđena u Drugom svetskom ratu, nego i na novije događaje, s kraja prošlog veka, koji su bili rukovođeni gotovo istim principima: etničkim čišćenjem, mržnjom zasnovanoj na nacionalnoj, teritorijalnoj i verskoj pripadnosti. Mi se i danas još uvek borimo da jasno označimo kraj tog ludila na ovim prostorima", istakao je predsednik Kostreš. On je naglasio da smo širom Evrope svedoci ponovnog okupljanja neonacista a da demokratske vlasti još uvek nisu našle adekvatan metod borbe protiv njihovog sve agresivnijeg delovanja. Kostreš je rekao da je još novembra 2005 godine Skupština AP Vojvodine donela Zaključke, kojima se, na osnovu informacije MUP-a, od vlasti naše zemlje eksplicitno traži sprečavanje i onemogućavanje delovanja jednog broja registro-

vanih i neregistrovanih grupa čija se ideologija bazira na nacionalnoj, rasnoj, polnoj i drugim vidovima netrpeljivosti ali da je na tu inicijativu odgovoreno – tendencioznom ignorisanjem.

"Fašizam je bitno ksenofoban i partikularan. Njemu najjača i najveća suprotnost jesu tolerancija i integracija. Tolerancija je u Vojvodini pojava dugog trajanja – poznata je etnička, verska i kulturna struktura Vojvodine, sa šest jezika u službenoj upotrebi i sa sistemom ostvarivanja manjinskih prava koji daleko nadilazi ono što je postignuto u drugim

LICEMERNO ČUĐENJE

Novinar Teofil Pančić ocenio je da je licemerno čuditi se pojavama neonacizma i klerofašizma u Srbiji, nakon 20 godina vladavine militantnog nacionalizma. Prema njegovim rečima, zbog toga su upravo mladi nosioci takvih retrogradnih ideja. "Oni su to negde pokupili, a sigurno nisu pokupili iz Nemačke, nego su pokupili odavde, uz te junake naše srpske svakodnevice, uz takvu televiziju, uz takve medije, uz takvu školu, ovo je jednostavno logična posledica svega toga", kazao je Pančić.

delovima naše države. Vojvodina ne prednjači samo na planu tolerancije nego i na polju evrointegracija", rekao je Kostreš.

Šef Misije OEBS-a u Srbiji Hans Ola Urstad istakao je u svom govoru da ga veoma raduje to što je Skupština Vojvodine organizovala skup povodom Međunarodnog dana borbe protiv fašizma i antisemitizma. Prema njegovim rečima jedan od ciljeva Misije OEBS-a jeste stvaranje društva bez pojava poput fašizma, antisemitizma, ksenofobije... On je istakao da se pojave koje propagiraju ovakve ideje ne smeju marginalizovati, kao i da je OEBS spreman da pomogne pokrajinskim i državnim institucijama u nastojanjima da se izbore protiv njih.

Istoričar Ranko Končar ocenio

je da je u Srbiji prisutna relativizacija opasnosti od fašizma i neonacizma, o čemu svedoči i činjenica da se jedino u Novom Sadu danas inenzivno i organizovano obeležava Svetski dan borbe protiv fašizma i antisemitizma.

"Relativizacija je prisutna a možda je njena najdrastičnija manifestacija ako ne osećate potrebu da obeležite to vreme zla. Obeležiti i podsetiti na sva zla jednog takvog vremena", kazao je Končar.

Na skupu su govorili i potpredsednik Izvršnog veća Vojvodine Tamaš Korhec i novinar Teofil Pančić.

Kostreš sa izvestiocima Monitoring komiteta PS SE

Predsednik Skupštine AP Vojvodine Bojan Kostreš razgovarao je danas sa izvestiocima Monitoring komiteta Parlamentarne skupštine Saveta Evrope Andreasom Grosom i Artemijem Karpenkom o aktuelnoj političkoj situaciji u Vojvodini.

Predsednik Kostreš je kao tri najvažnija cilja pokrajinske administracije istakao zalaganje Vojvodine da pomogne Srbiji u procesu evropskih integracija, očuvanje multikulturalnosti, multinacionalnosti i multijezičnosti pokrajine, kao i očuvanje vojvođanskih ekonomskih potencijala. Izvestioce monitoring komiteta najviše je interesovao Statut AP Vojvodine, odnos pokrajine i republike, kao i mogućnost dalje regionalizacije Srbije.

"Vojvođani nisu zadovoljni novim Ustavom Srbije, što su na referendumu jasno i pokazali. Ipak, pokrajinska administracija taj Ustav poštuje, a novim Statutom AP Vojvodine pokušaćemo da dobijemo maksimum nadležnosti za pokrajinu, a da pri tom ni jednog momenta ne izađemo iz okvira Ustava Republike Srbije", naglasio je Kostreš.

On je dodao da se Srbija još uvek bori sa ostavštinom političkog režima devedesetih godina i da je rešavanje ovog problema jedan od osnovnih uslova za izgradnju građanskog i demokratskog društva, kao i siguran put u Evropsku uniju.

KAMPANJA "16 DANA AKTIVIZMA PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA"

Nasilje nad ženama je društveni problem

U okviru obeležavanja međunarodne kampanje "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama" u Skupštini AP Vojvodine održana je konferencija "Zajedno protiv nasilja nad ženama". Konferenciju je otvorio Bojan Kostreš, predsednik pokrajinskog parlamenta a na skupu su govorile Gordana Čomić, narodni poslanik, Jadranka Beljan-Balaban, predsednica Odbora za ravnopravnost polova Skupštine APV, Jelica Rajčić-Čapaković, pomoćnik sekretara za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova i Danica Todorov, zamenica pokrajinskog ombudsmana. Predsednik Skupštine APV Bojan Kostreš je istakao da je logično i očekivano aktivno učešće pokrajinske administracije i Skupštine APV u obeležavanju ove kampanje.

"Pokrajinska administracija je uvek spremna da se suoči sa važnim društvenim problemima i da ukaže na njih. A nasilje nad ženama jeste veliki društveni problem na koji moramo da ukažemo i da se protiv njega borimo. Ne smemo dozvoliti da nasilje nad ženama postane tema uskog broja ljudi, odnosno da postane problem žrtava i da se tretira kao problem odnosa u porodici", rekao je Kostreš i naglasio da danas u Srbiji ne postoji jasno definisana strategija za borbu protiv nasilja nad ženama. Nema ni relevantne statistike o tome kako u porodici nastaje nasilje nad ženama, koliko tog nasilja ima i kakvi su njegovi oblici. Bez jasnih podataka rekao je Kostreš, teško možemo da se suprostavimo ovom velikom društvenom problemu. "Važno je da postoji jasna zakonodavna regulativa koja će urediti ovu oblast, kao i njeno striktno poštovanje. Skupština APV i pokrajinska administracija aktivno će se uključiti u donošenje neophodnih zakona

i njihovoj implementaciji", istakao je Kostreš. Narodna poslanica Gordana Čomić govorila je o iskustvima iz kojih su proistekli dosadašnji rezultati u zakonodavstvu i institucionalizaciji borbe protiv nasilja nad ženama. Ona je podsetila da se naše društvo suočava sa predrasudama, stereotipima i odnegovanim društvenim modelima kada je u pitanju nasilje nad ženama. U borbi protiv ovih pojava Gordana Čomić je naglasila da je potrebno ohrabriti i podučiti žene da mogu postići promene u svim sferama društva, ali se isto tako mogu zaštititi i od nasilja. Ona je objasnila da je do 2011. godine potrebno mnogo više uraditi, ne samo u zakonodavnim okvirima, što je lakši deo posla, nego upravo na razbijanju predrasuda, stereotipa i negativnih stavova o položaju žena u našem društvu. U pismu, kojim je Daniel Iber, specijalni izaslanik Saveta Evrope u Srbiji, pozdravio skup, podržano je dosadašnje zalaganje institucija i građanskog društva u Srbiji da se institucionalizuje prevencija nasilja nad ženama. Nasilje nad ženama predstavlja kršenje ljudskih prava, istaknuto je i u Studiji koju je usvojio Svet Evrope, kaže se u pismu i iznose podaci da je 45 posto žena u svom životu u državama EU, trpelo ili bilo izloženo nasilju, a 12 do 15 posto njih su žrtve zlostajanja u porodici. Navedeno je i da se pravni okvir zaštite žena od nasilja u porodici nalazi u Preporuci Saveta Evrope koja je usvojena 2002. godine i koja predstavlja pravni dokument za sveobuhvatnu strategiju prevencije nasilja i zaštite žrtava. Ova kampanja pokrenuta je u Madridu, novembra 2006. godine, a jedan od ciljeva je da se podigne svest o postojanju nasilja u evropskim društvima, a sa druge strane da se da se žene ohrabre da zatraže pomoć.

OBREN MARKOV:

Šta donosi novi lokalni izborni zakon?

Baš kao što je rat isuviše važan da bi se prepustio vojnicima, tako su i izborna pravila previše bitna da bi se njihova izrada prepustila (samo) birokratama. Kao i uvek do sada, izborni zakon je plod kompromisa između onih koji bi želeli jedno i onih drugih koji bi želeli ono drugo. Između DS i SPS sa jedne strane, koji su procenili da im na lokalnom nivou najviše odgovara većinski izborni sistem, i praktično svih ostalih - koji su, prirodno, procenili to isto, ali u negativnoj konotaciji - došli smo do predloga kakvog još nije bilo u domaćem izbornom zakonodavstvu, a koji je šire poznat kao tzv. Badenski model.

U pitanju je proporcionalni izborni sistem koji - pre svega biračima - može ličiti na većinski. Teritorija opštine/grada se pri deli mandata tretira kao jedna izborna jedinica, ali ne i pri kandidovanju. Izbornih jedinica za kandidate ima onoliko koliko ima odbornika u lokalnoj skupštini, a svaka od stranaka u svakoj od takvih izbornih jedinica ima pravo na po jednog predstavnika. Iz tog razloga, listić koji dobija birač je istovetan kao da su izbori većinski - na njemu su imena svih kandidata za tu izbornu jedinicu plus podaci o strankama koje su ih predložile. I tu svaka sličnost sa većinskim sistemom prestaje. U lokalnu skupštinu ne ulazi po automatizmu pobednik iz te izborne jedinice, zapravo će se vrlo često dešavati da iz neke izborne jedinice ne uđe niko, ili da uđe više kandidata, ili čak da uđu drugo i četvrtoplasirani ali ne i prvo i trećeplasirani... Zašto?

Kada se biračka mesta zatvore, svi glasovi iz cele opštine/ grada se skupljaju na jednu gomilu. Tog trenutka, izborna komisija počinje da sabira glasove, ali ne po kandidatima, već najpre po strankama. Računa se koliko je koja stranka ukupno osvojila glasova, tj. koliki je zbir glasova koji su osvojili njeni kandidati, svako u svojoj izbornoj jedinici. Mandati se raspodeljuju samo onim strankama koje su osvojile bar 5% (umesto dosadašnjih 3%) od ukupnog broja glasova. Tako, ako pobednik u vašoj izbornoj jedinici nije iz stranke koja je prešla ovaj cenzus, on već na ovoj stepenici otpada. Stranke dobijaju mandate na isti način kao na republičkim izborima, po redosledu najvećih količina (tzv. D'Ontov sistem). Međutim, mandate koje dobiju, stranke ne

dele po svojoj volji; raspoređuje ih izborna komisija (mada će oko toga izvesno biti još rasprave). Ukoliko je neka stranka osvojila, recimo, 10 odborničkih mandata, dobiće ih onih 10 kandidata te stranke koji su iz svojih izbornih jedinica svojoj stranci doneli najveći broj glasova. Na primer, ukoliko su kandidati neke stranke u svim izbornim jedinicama treće ili četvrtoplasirani, ona će verovatno preći cenzus, i nekoliko njenih trećeplasiranih kandidata će ući u skupštinu - za razliku od bolje plasiranih konkurentskih kandidata u tim izbornim jedinicama, koji se u okviru sopstvene stranke nisu plasirali dovoljno visoko.

Sprovedenje ovog izbornog sistema po prvi put će sigurno doneti neke teškoće. Građanima će sve ovo ličiti na većinski izborni sistem, pa će im trebati puno objašnjavati da to nije to i da ne moraju glasati za "jaku" stranku ili kandidata da im ne bi propao glas - čega se naši birači, iskustveno provereno, veoma plaše, a što redovno iskripljuje izborne rezultate.

A već u pripremi izbora, lokalne samouprave će se naći pred velikim izazovom. Da bi sve ovo imalo smisla, izborne jedinice moraju biti vrlo ujednačene po broju birača u njima. U suprotnom, kandidati iz većih izbornih jedinica će imati daleko veću šansu za prolaz od svojih kolega iz manjih izbornih jedinica. Ova podela je u nadležnosti lokalne samouprave, a da bi ona ispunila taj zadatak, mora imati odgovarajući broj stručnih ljudi - i ažuran birački spisak. Oko stručnih ljudi je situacija uglavnom poznata (i ne baš svuda sjajna), a ažurnog biračkog spiska sigurno neće biti. Naime, on se po zakonu zaključuje 31. marta i/ili na nekoliko dana pred izbore, ali ne i pred formiranje izbornih jedinica. U urbanim sredinama, gde je fluktuacija stanovništva velika, nekoliko meseci star birački spisak nije dovoljno dobar, da bi se ovaj zadatak valjano obavio.

Treba napomenuti i da se gradonačelnici više neće birati neposredno, već u skupštini. To znači da će lokalne samouprave biti stabilnije nego do sada, ali i to da isticanje gradonačelničkih kandidata tokom kampanje ima istu težinu kao i isticanje kandidata za predsednika Vlade Srbije na republičkim izborima - solidan propagandni trik, bez uporišta u realnosti.

RADIOVOJ STEPANOV, TEORETIČAR PRAVA:

Vojvodina će biti država!

Ova vlast i desna srpska opozicija naprosto prisiljavaju autonomiju na državnost! Sa Kosovom to je završena priča! A pre ili kasnije, Vojvodina će "učinkom" takve politike postati DRŽAVA!

Godinu dana od referenduma kojim je, u najmanju ruku na neobičan način, potvrđen Ustav Srbije, ne prestaje da traje rasprava o tome koliko je taj ustav valjan, koliko moderan, koliko blizak ili suprotan evropskim standardima, a pogotovo je otvoreno pitanje u kojoj meri je on na dobar način specifikovao položaj AP Vojvodine, u kojoj ustav nije ni dobio potrebnu većinu glasova građana.

– Donošenje Ustava Srbije beogradskim, centralističkim, radikalskim vlastima moglo je da posluži kao pravna i politička (a što ne i istorijska) šansa da Vojvodina ponovo revitalizuje davno stečenu suštinsku autonomiju! Dogodilo se suprotno. Ustav je doneo ekstremno restriktivne, bukvalno kaznene odredbe za autonomiju Vojvodine! Srbija je tako pokazala da istorija za nju nije "učiteljica života". Nastavila je po starom, produžila je da praktikuje "centralističke igr(ank)e bez granica", i za kratko vreme ostala je bez ranijih granica, ustvari, ostala je bez jedne, a kako stvari stoje, može ostati i bez svoje druge pokrajine! – kaže na početku razgovora za GL profesor Filozofskog fakulteta i stručnjak za ustavno pravo Radivoj Stepanov i dodaje:

– Kad svoje namere ne postigne rigidnom centralizacijom, sadašnja vlast poseže za hipertrofiranom centralizacijom i beogradizacijom, sve do urušavanja sistema. To se dobro vidi na "teritorijalnom pitanju". Naime, braneci se od tzv. državnosti pokrajine "ukidanjem autonomije", besprizornim gaženjem po stečenim pravima autonomije Vojvodine, opstruiranjem regionalizacije i podsmevanjem savremenim tokovima evropeizacije, "natoizacije" i sl., ova vlast i desna srpska opozicija naprosto prisiljavaju autonomiju na državnost! Sa Kosovom to je završena priča! A pre ili kasnije, Vojvodina će "učinkom" takve politike postati DRŽAVA! – kaže Stepanov.

Sa ove tačke gledišta, čini se da je Ustav, nezavisno od položaja Vojvodine – mrtvorođen! I da su u pravu svi oni koji su tvrdili da je donošenje „takvog“ ustava, na „takav“ način – bila skoro kobna greška!

– Srbija od kada je u "posedu državnosti" ništa nije u stanju čestito da organizuje, u Srbiji je raspad institucionalnog sistema, pravnog sistema, političkog sistema, ekonomskog sistema, školskog sistema, zdravstvenog sistema, penzionog sistema, teritorijalnog sistema, a ustav koji je pre godinu dana donet kao spas od svih društvenih boljki, gotovo odmah potom, pokazalo se da je i sam bolestan, postao je izlišan i otišao je u zaborav. Sad je pravni i politički hit "Ustavni zakon o sprovođenju Ustava" i sve je okrenuto u Srbiji naopačke, samo ne "za vrapce i mačke", već za nas, njene podanike koji smo kao mali prometaji sudbinski prikovani "za ovaj kamen zemlje Srbije što preteče suncu dere kroz oblak..."

Povukli ste paralelu između Kosova i Vojvodine. Da li smatrate da etnički princip u slučaju decentralizacije ne igra jedinu ili bar ne odlučujuću ulogu?

– Ne, nisam pravio nikakvu paralelu između Kosova i Vojvodine. Samo sam pokušao da uporedim ustavne razloge "za davanje" suštinske autonomije Kosovu i "za oduzimanje" autonomije tog kvaliteta Vojvodini. Zaključio sam da Srbija bez razboritog, realističkog i u izvesnom smislu futurističkog gledanja na pitanje autonomije i teritorijalne organizacije upada u ozbiljne teškoće, u neresive aporije, koje vode pre ili kasnije, brže ili sporije u tešku ustavnu i političku krizu. Ta ustavna kriza u Srbiji već je vidljiva, ona je već počela! U suštini, Ustav Srbije instalira praktično tri oblika autonomije i na taj način stvara opasne ustavne nejasnoće. Koja tri oblika autonomije? To je, prvo, nesuštinska autonomija; drugo, suštinska autonomija; treće, nadsuštinska autonomija. Nesuštinska autonomija (ili ograničena, restriktivna, adolescentna, "autonomija pod starateljstvom") predviđena

je za Vojvodinu a tu autonomiju Vojvodina niti želi niti zaslužuje. Suštinska autonomija namenjena je za Kosovo, ali Kosovo takvu autonomiju ne prihvata. Nadsuštinska autonomija (ili: "buduća nezavisnost") je stvarno stanje Kosova za koju srpske vlasti neće ni da čuju. To je čista "sifofrenija". Ali jedno je vidljivo: Ustav pokazuje otvorenu, "otrovnu" diskriminaciju prema autonomiji Vojvodine! Ne može se Ustav Srbije tako bezočno i nekažnjeno igrati autonomijom Vojvodine! Savršeno je jasno da Srbija sistematski i kontinuirano ne ubija u Vojvodini ni Boga ni autonomiju već – DRŽAVU!

A kako stvari stoje sa etničkim principom i decentralizacijom?

– Na to pitanje odgovor treba potražiti u sociološkim istraživanjima koja su u Srbiji na tu temu obavljena. Najkraće, etnički princip ne mora da igra odlučujuću ulogu u procesima decentralizacije. Vi danas imate visoko decentralizovane savremene države koje su praktično jednonacionalne. Naravno, multietničnost može biti "jak" razlog za decentralizaciju, i to zavisi od "političke logistike": političke kulture, razvijenosti demokratskih institucija, vladavine prava itd. u nekoj državi ili društvu. Multietnički, multikulturalni, multijezički faktor bi mogao biti značajan činilac decentralizacije u Vojvodini, ali u ovakvoj Srbiji teško da će to postati respektabilan razlog!

Čini se da međunarodni faktori i pored svega ne pokazuju previše interesovanja za položaj Vojvodine. Da li je to zbog toga što ih to pitanje ne interesuje ili ono jednostavno nije došlo na dnevni red?

– Ne mogu da odgovorim na ovo pitanje ni sasvim potvrdno, ali ni odrečno. Ustvari, iza ovih Vaših pitanja slutim da stoji jedno kraće i direktnije pitanje: Zašto pitanje Vojvodine do sada nije internacionalizovano? Da li bi internacionalizacija Vojvodanskog pitanja (bitno) uticala na njen autonomni ili državni status? Nije tačno da EU pokazuje indiferentnost prema položaju Vojvodine u Srbiji. Setite se da je još krajem avgusta 1992. na Londonskoj konferenciji zaključeno da će se »građanima Kosova i Vojvodine vratiti sva građanska i ustavna prava i da će se osigurati poštovanje građanskih prava stanovnicima Sandžaka«, pa ukoliko se na to ogluše Srbija i Crna Gora, Savet bezbednosti će biti pozvan da primeni oštre sankcije koje će voditi njihovoj potpunoj izolaciji. Sankcije bile, bombardovanje bilo i nikom ništa, Vojvodina je strpana u ustavni karantin – trpi i radi!

Šta je to po vama što sprečava značajan razvoj autentičnih vojvodanskih stranaka i uopšte razvoj vojvodanske društvene i političke scene? Medusobni animoziteti, nedostatak kapaciteta, nedostatak sredstava za izborne i druge kampanje, uticaj Beograda i beogradskog javnog mnjenja ili nešto peto?

– Hajde da na časak ostavimo po strani čitav niz značajnih pitanja koja se odnose na stranke sa vojvodanskim predznakom. Naprimera: kada te stranke nastaju, u kojim socijalnim i političkim okolnostima, pod kakvom je stigmom Vojvodina u vreme rađanja višepartijskog sistema, koliko je bila žestoka i nemilosrdna hajka na vojvodanske "autonomaše", itd. Dakle, vodite računa da sve vojvodanske stranke pretežno nastaju kao "odbrambeni" mehanizmi oko nacionalnog ili građanskog korpusa. One nastoje da sačuvaju, održe ili spasu od "čišćenja" bilo etnički bilo građanski identitet! Ove stranke koje nastaju oko nacionalnog korpusa su hermetične "po prirodi stvari". Njihov hermetizam uslovljava locus, jezik, konfesija, kulturološki obrazac, uticaj države matične nacionalnosti, i one pribegavaju dodatnim zaštitnim kišobranama kroz kulturnu, personalnu autonomiju. Ove etničke vojvodanske partije su male i relativno postoje. Njihov život u pokrajinskoj ili lokalnoj samoupravi održava pozitivna izborna diskriminacija i sl.

Što se tiče vojvodanskih stranaka građanske provenijencije, one su otvorene, male, oslanjaju se na građanski profil birača u Vojvodini, u srbijanskoj sredini ne pronalaze racionalan interes i obrtno, te stranke su sklone laganom odumiranju. Svoj izborni opstanak ove stranke često vezuju uz beogradske političke partije pretežno nacionalnog predznaka. Na taj način one ne samo što dovode u pitanje svoj programski identitet, već stvaraju konfuziju kod vojvodanskog biračkog tela i biračko poverenje vojvodana skreću u drugom stranačkom pravcu ili pasiviziraju biračku odluku. O svojim izgledima na vojvodanskoj političkoj sceni u vremenu koje sledi, još uvek postojeće vojvodanske partije trebalo bi ozbiljno da razmisle ako im je do budućnosti.

U stavu prema autonomiji Vojvodine, Demokratska stranka pokazuje dva lica. Da li je u pitanju politička opsena kada se govori o tome da vojvodanske demokratke i demokratke iz Beograda i centralne Srbije – imaju imaju potpuno različit odnos prema vojvodanskoj autonomiji? Uopšte, kako vi procenjujete stav DS po pitanju vojvodanske autonomije?

– Ta stranka, po mome sudu, značajno dovodi ili je dovela u pitanje svoj demokratski i građanski ili, hajde da kažemo, "dindičevski" identitet! Ja sada, kao da ne prepoznajem tu stranku! DS je nekako kabasta stranka, jedan glomazan politički mehanizam koji se sav dao u osvajanje vlasti i političke moći, bilo kakve i na bilo kom nivou. Ona mora da ima predsedničku vlast, vlast u Vladi, ministre, pokrajinske sekretare, sudije ustavnog suda, ambasadore, rektore, direktore javnih nužnika, svi su samo u potrazi za vlašću, oni imaju samo jednu volju – volju za moć. Pojedinci u njoj samo jure visoke funkcije, karijere, položaje... Kad imate takav politički motiv, onda ne treba da čudi ako

su u toj stranci etika i politički moral spali na niske grane, ako su svi oni po ugledu na onog prvog među njima spremni "da prodaju veru za večeru" u svakom trenutku i za bagatelnu. Vojvodina je varana najviše baš od DS i treba se samo setiti šta su zvaničnici te stranke govorili pred ustavni referendum, treba se setiti koje "stilske akrobacije" godinama izvode na temu autonomije Vojvodine itd. Imam utisak da DS radi više i sistematski protiv autonomije Vojvodine od onih stranaka koje otvoreno nisu za autonomiju Vojvodine. Kad je potpuno iskoriste, kad autonomiju Vojvodine potpuno devastiraju, odbaciće je kao islužen prezervativ i potražiti novu regionalnu žrtvu!

Kada se govori o autonomiji Vojvodine, veoma često se postavlja pitanje uloge manjinskih partija ili političkih elita vojvodanskih manjina. Često se u tom slučaju može primetiti svojevrsno protivrečje, da jedno javno zagovaraju a da su im u praksi ponekad bliže neke druge političke opcije?

– Zvuči paradoksalno, ali manjinske stranke, po mome sudu, kao da "kriju" svoj odnos prema autonomiji Vojvodine! Drugim rečima, ja ne vidim, njihov jasan afirmativan odnos prema autonomiji Vojvodine. Svaki spor koji se na tu temu pokreće od strane Vojvodanskih stranaka građanske provenijencije i "nestranačkih intelektualaca", manjinske stranke označavaju kao "srpsko – srpsku" stvar i u tome ne učestvuju. Kao da žive na Marsu a ne u Vojvodini. Kao da se to njih ne tiče! One imaju neke svoje male autonomije, kao geta, u kojima se trenutno osećaju bolje i bezbednije, ali iz koje gledano na duže staze mogu da izmire samo etnički liliptanci i naduvani etnički lideri – a ne slobodni ljudi. Autonomija je – sloboda! I kad je tako stvar netransparentna, Vi ne znate ništa o stranci ali znate previše o lideru. U takvim etničkim partijama stranački program je stranački lider. I naravno, u tak-

vim političkim enklavicama nema elite, nema ni prosečnosti, između njih nema dijaloga, zato vojvodanske političke partije nisu sele da razgovaraju o sudbini Vojvodine, koja se ipak – ipak, tiče svih nas na ovim prostorima. Prema dosadašnjim iskustvima, teško se može računati na vojvodanske manjine u nastojanjima da se poveća vojvodanska autonomija. Voleo bih da se prevarim u svojim prognozama.

Mada je referendum o novom ustavu Srbije u Vojvodini pretrpeo fiasco, to nije ostavilo nikakve političke posledice! Zašto?

– Ustav Srbije van svake sumnje nije prošao u Vojvodini na ustavnom referendumu. Vojvodina je sadašnjem Ustavu Srbije, tom tzv. "mitrovskom ustavu" ili "Koštuničinom ustavu" rekla NE i u prvom, i u drugom, u oba referendumska dana! Referendum je bio jedna nezapamćena, besomućna lavina laganja! U tom združenom "falsifikovanju ustava i stvarnosti", norme i života, u čemu su izrazito prednjačile stranke iz iste partijske kolevke, uprkos orkestriranom pritisku sa svih strana, od svih medija, preko sms poruka i interneta, pritisku koji se pojačavao iz sata u sat, uprkos dramatičnim pozivima gotovo svih političkih lidera, Vlade, predsednika, uprkos najavljenom globalnoj apokalipsi ako referendum doživi fiasco, uprkos tom jedinstvenom "referendumskom maratonu", Vojvodina nije prihvatila referendumski serviran Ustav Srbije! Vojvodani, međutim, nisu politički kapitalisali ovaj katastrofalan fiasco srpskog Ustava. Ne isključujem da će kao reakcija na tu okolnost, možda nastati u Vojvodini nekakav "ustavotvorni pokret" koji će kao panonski i paorski "šin fejn" doprineti da dobijemo moderan i demokratski ustav u ovoj zemlji u kojoj se "nećemo radati i umirati sa Kosovom u glavi", kako reče naš neprikosnoveni politički mitonomaš.

Nedim Sejdinović
Gradanski list, 10. novembar 2007. godine

IZ POSLANIČKOG UGLA

Budžetska pljačka Vojvodine

Mada su vojvodanski funkcioneri jedne od partija na vlasti ushićeni sredstvima koja se Vojvodini vraćaju, u Ligi socijaldemokrata Vojvodine znamo da se radi tek o deliču novca koje poreske platiše sa ovih prostora uplaćuju u budžet Srbije.

Čak i kada Dragan Đilas, ministar bez portfelja u Vladi Republike Srbije, i Bojan Pajić, predsednik Izvršnog veća AP Vojvodine, potpišu sporazum, sve nekako dobija samo medijsku prenaplašenost. Stvarni efekti su po strani i daleko manji od najavljenih. Tako će u najnovijem slučaju Vojvodini pripasti (biti vraćeno) devet od 44 milijarde dinara predviđenih za Nacionalni investicioni plan u 2008. godini. Fascinantnih 20 odsto, ali samo u poređenju sa onih sedam procenata od republičkog budžeta planiranih za godišnje finansiranje Pokrajine. A Vojvodani i dalje čine 25 odsto od ukupnog broja stanovnika Srbije, naša pokrajina je 30 procenata državne teritorije, a građani Vojvodine još uvek disciplinovano popunjavaju gotovo polovinom novca državnu kasu. Bilo kakvo zadovoljstvo, u takvim okolnostima, je za ligaše izlišno.

Jednako tako smo, pre više od godinu dana, upozoravali da nova ustavna rešenja Vojvodanima ne nude ništa dobro. Tada, baš kao i sada, slede uveravanja lidera Demokratske stranke da je u pitanju maksimalno ostvariv dobitak. I ovo je prilika da istaknemo naše programske prednosti a ogledaju se upravo u tome što u LSV smatramo da Vojvodini nije potrebno više davati već mnogo manje uzimati. A da AP Vojvodina ima upravo zakonom definisane izvorne prihode,

odnosno imovinu, Bojan Pajić bi morao da se klonira. Tada bi, jedino tako, istovremeno mogao da bude na svim novim vojvodanskim gradilištima i radištim. Ovako, sa novcem koji se „severnoj srpskoj pokrajini“ odvajaju iz državne kase, ni vrlom Pajiću nije teško da ispreseca vrpce novih pogona i položi kamene temelje za nove.

Ako je za neke ponižavajućih sedam odsto državnog budžeta namenjenih Vojvodini značajno političko dostignuće, članovima LSV ta činjenica izaziva grimasu – bolnu. Ni najavljenih 20 odsto od NIP-a ne daje valjane razloge za osmeh. Podsećanja radi, sve je to još uvek jako daleko od Platforme Izvršnog veća AP Vojvodine kojom je bio definisan položaj Pokrajine u novom ustavu. Očigledno je da su se neke stranice Platforme zagubile na relaciji Novi Sad – Beograd. I dokle god vladini ministri imaju veću moć odlučivanja od dva miliona Vojvodana, ovo nešto malo više novca namenjenih pokrajini impresionira ovdašnje funkcionere Demokratske stranke i dokle god oni morali da idu po svoje mišljenje u Beograd, o decentralizaciji, modernoj Vojvodini i Srbiji ne može biti ni reči.

Dejan Čapo, pokrajinski poslanik

ČUDESNA SUDBINA VOJVODANSKE NAFTE I GASA

Let iznad kukavičjeg gnezda

Cene sirove nafte na svetskim berzama postigle su ovih dana novi rekord od skoro 100\$ za barel. Laka američka nafta za januarske isporuke dostigla je 99,29\$ za barel, rušeći prošlonedeljni rekord "svih vremena" od 98,62 dolara. Trgovci kažu da je cena od 100\$ i više, po barelu, samo pitanje dana.

"Neobaveštene" i "neupućene" bi neko, možda, mogao da ubeđuje da pod ovim okolnostima našem vojvodanskom Naftagasu "cvetaju ruže", jer je računica vrlo prosta.

Naime, sa godišnjom proizvodnjom nafte od oko 650.000 tona (nešto preko 4.000.000 barela) prihod ne može biti manji od 400.000.000 \$, pa na to još plus proizvodnja prirodnog gasa od oko 230.000.000 kubika godišnje...

Međutim, mora se postaviti pitanje odakle onda "Naftagasu" poslovanje sa gubicima, pri čemu gotovo da nema novih ulaganja u opremu i nova istraživanja, nema koncesija na bogatim svetskim nalazištima Rusije, Angole i sl., koje su u vremenima pre Miloševića ovu kompaniju svrstavali u sam evropski i svetski vrh.

Naprotiv, ova kompanija je kroz tzv. reorganizaciju unutar novoformiranog sistema NIS-a "dobila" kompletan "socijalni balast", a izgubila razvojnu perspektivu uprkos činjenici da je njen kapital bio većinski u formiranju NIS -a.

Nema sumnje da je to potpuno svesno i planski urađeno u vreme Miloševića, a da Vlada premijera Kostunice tokom svoja dva poslednja, za Vojvodinu pogubna mandata, zapravo samo obezbeđuje kontinuitet Miloševićeve politike prema Vojvodini, sto se može videti i dokazati i na "čudesnoj sudbini nafte i gasa" sa Vojvodanskih polja.

Pa, da obavestimo "neobaveštene i neupućene" da se Naftagasu unutar NIS-a barel nafte i dan danas obračunava po 22\$, dakle, pet puta manje

od berzanske cene, a da Srbijagas već nekoliko godina ne plaća ni jedan od 230 miliona kubika gasa jer njima, opet, ne plaćaju Beogradske elektrane i drugi "veliki" potrošači. Za to vreme oprema zastareva, eksploatacija postaje sve teža i komplikovanija, zbunjeni ljudi sede bez posla uz sve manje plate, dok se za svaki dinar, uz enormne plate i privilegije, pita tzv. "top menadžment" u Beogradu sastavljen po meri ličnih i partijskih interesa.

Takođe, za sve bušotine i raubovanja zemljišta od Kikinde i Mokrina do Elemira i Turije lokalne samouprave ne dobijaju ni približno onoliko koliko podrazumeva iole pravična rudna renta.

Prosta računica pokazuje da se uz cenu od "bar" 60\$ (nešto iznad jedne polovine tržišne cene) ostvaruje prihod Naftagasa veći za preko 150.000.000\$, što bi ovoj kompaniji omogućilo kakav-takav normalan život i rast. Međutim, politika Vlade je ovaj novac opredelila u pokrivanje enormnih troškova funkcionisanja jednog potpuno parazitskog sistema (NIS), kao i na ublažavanje udara koji ovamo stižu sa svetskog tržišta.

Prestanak brige o domaćim resursima vidi se i na primeru tzv. "gasne linije".

Pored odluke da ne plaća domaći gas, ova Vlada RS je "isposlovala" da posao kompletnog uvoza ruskog gasa oduzme našem preduzeću „Srbijagas“ i dodeli ga tzv. "filter firmi" „Jugoros

gas", omogućivši joj da na, javnosti nedostupan način, dođe do dodatnih 25% kapitala, čime od polovičnog postaje većinski vlasnik.

Ova firma, koja zapošljava 26 ljudi, u ovom momentu uvozi 2,3 milijarde kubika gasa za Srbiju i inkasira oko 500.000.000 \$, dok je prošle godine ova firma imala prihod od svega 7.000.000\$.

Treba li biti toliko "neobavešten", pa da ne razumemo da se zapravo radi o pukoj i nasilnoj preraspodeli dobara od onih koji su radili i decenijama ta dobra stvarali, ka onima koji su, u ovom momentu, spremni i namerni da sva ta dobra beskrupulozno prisvoje, koristeći mehanizme izgrađene Miloševićevom politikom.

Podsetimo se: da cela Vojvodina glasa jednim glasom, to je samo petina Narodne skupštine RS i zato je moguće da se u njoj usvajaju i zakoni i odluke koji su u potpunoj suprotnosti sa interesima građana Vojvodine, kao što je npr. Zakon o NIS-u, ali i da se, primera radi, podrži ministar koji daje koncesiju na već izgrađen put kroz Vojvodinu (Horgoš-Beograd)...

Zbog svega ovog, sigurno je došlo krajnje vreme da se okrenemo sopstvenoj, vojvodanskoj skupštini, čije bi odluke, kao i u neka bivša, srećnija vremena, mogle ponovo doneti sveopšti napredak.

mr Branislav Pomoriški

KO JE MIROSLAV MIŠKOVIĆ ILI...

Kome pripada Srbija?

holding "Delta" bavi se maloprodajom, agrarnom proizvodnjom, izvozom, uvozom, zastupanjem inostranih kompanija, distribucijom robe široke potrošnje, nekretninama, finansijskim i uslugama osiguranja. Proizvodi i trguje žitaricama, bavi se preradom mesa. Miškovićeve firme i fabrike proizvode pesticide, mineralna đubriva, granulata, gume, pa i viljuškare, motorna ulja, antifriz, akumulatore i rezervne delove za bicikle. U Miškovićevo vlasništvo je lanac prodavnica "Maksi", "Pekabeta", "C market" i lanac hipermarketa "Tempo". Mišković trguje i automobilima koje prave Fiat, Alfa Romeo, Lančija, Honda, BMW, Mini Moris, kamionima Reno, kozmetikom Nivea, sportskom opremom Najk, garderobom marki Zara, Meks, Eskada i Jana. Mnogi prehrambeni proizvodi u Srbiju dolaze preko Miškovićeve kompanije Intersport. Što kroz aukciju, što kroz dokapitalizaciju ili na tenderima, Mišković je došao i do velikog broja nekadašnjih društvenih preduzeća. Kao vlasnik oranica po Srbiji, jedan je od najvećih jer je uspeo da kupi oko 20.000 hektara zemlje kroz poljoprivredne kombinat u Vojvodini. Kupio je

smeštaja za potrebe Univerzijade koji će posle sportskog događaja postati stambeno-tržni centar. Izgradnja je planirana na zemljištu koje je nekad pripadalo preduzeću "Autokomanda", a koje je Mišković kupio na aukciji.

Preko preduzeća za puteve "Niš" i "Beograd" ima vlasništvo i u preduzećima za puteve "Kragujevac", "Vranje", "Vojvodinaput", "Srbija autoput" i "Partizanski put".

Kupio je i beogradsku "Jugohemiju" i konkurisao za remont četiri aviona mig-29.

Međutim, kada je u pitanju Miroslav Mišković, najzanimljivija stvar vezana za njega je činjenica da se na njega očigledno ne odnose zakoni koji važe za druge građane Srbije. Zanimljivo je i to što je ovo prvi put da u Srbiji vlast eksplicitno staje na stranu onoga ko krši zakon, umesto na stranu zakona. Možda bi se tako na spisak stvari koje Mišković poseduje mogla, zato, dodati i neka ministarstva, mnoge partije, broji ljudi iz javnog života Srbije. Još je veći problem to što skoro svi oni koji moraju da govore o tome čute, što dopuštaju da jedan građanin bude važniji od svih drugih građana, od

kikindsko poljoprivredno preduzeće "Topola", "Napredak" iz Stare Pazove i "Jedinstvo" iz Apatina, "MS inženjering" iz Bačkog Jarka, "Agronort" iz Futoga, jagodinsku klanicu za proizvodnju suhomesnatih proizvoda "Juhor", fabriku testenine "Danubijus". Kupio je, pa prodao, fabrike ulja "Sunce" i "Dunavku" iz Velikog Gradišta. Vlasnik je trgovinske firme "Namateks" iz Subotice, beogradske "Obučee", većinski vlasnik novosadskog "Bazara". Dobio je pravo izgradnje

institucija, od zakona, od države, samo zbog toga što je njegov novčanik nešto puniji od novčanika ostalih građana Srbije. Liga socijaldemokrata ne pristaje na to da čuti o tome.

U sledećem izdanju «Slobodne Vojvodine» izaći će temeljan tekst o monopolu u Srbiji, o tome šta se sve nalazi u vlasništvu Miroslava Miškovića i ko su ljudi koji mu dopuštaju da nesmetano krši zakone ove zemlje.

A. Jerkov

REPUBLIČKI BUDŽET ZA 2008. GODINU

Predizborna kampanja – na tuđ račun

Kreatori ekonomske i fiskalne politike Srbije ponovo nisu, dakle, poslušali savete predstavnika Međunarodnog monetarnog fonda da za sledeću godinu planiraju suficit budžeta kako bi sprečili rast cena i još veći deficit platnog bilansa. Umesto toga, planiran je deficit od 14.8 milijardi, jer je budžet ponovo u potpunosti stavljen u funkciju predstojećih izbora.

Dakle, iz državne blagajne sledeće godine će, prema projekciji budžeta koji je usvojila Vlada Srbije, biti potrošeno ukupno 654.4 milijarde dinara, oko 10% više nego ove godine. Istovremeno, predviđeno je da i prihodi nominalno porastu u istom procentu i dostignu 639.6 milijardi dinara, tako da ce budžet Srbije biti «u minusu» za ovako planirani deficit.

Dakle, ukupni prihodi od 639.6 milijardi «kreatorima» nisu bili dovoljni da zadovolje partije na vlasti koje ne bi da se zameraju svojim biračima. Tu

su dakako i policajci, lekari, profesori, vojnici, sudije i sudski činovnici, državni službenici i, naravno, penzioneri. Sve njih treba podmiriti iz budžeta i obećati im još više. Samo što niko nije rekao - kako?

A nije da se ne zna. I sam ministar finansija Mirko Cvetković priznaje da se od kritičara ovako skrojenog budžeta u stručnom smislu ne razlikuje u oceni da je predloženi budžet ekonomski neoptimalan. Ali, zato je politički veoma

«podoban», što je kreatorima u ovom momentu jedino i bilo bitno.

Kakve posledice ovako skrojeni budžet nosi i kako će on doprineti ostvarivanju pet ključnih ciljeva i zadataka koje je kao osnov svog programa prihvatila sadašnja koaliciona vlada, niko otvoreno ne govori. Ovo, naravno, ne čudi, jer se u Srbiji još nije dogodilo da je neki ministar ili cela vlada podnela ostavku kada je konstatovano da postavljeni cilj nije ostvaren. Naprotiv, uvek je bilo ili «objektivnog» opravdanja ili krivca sa strane.

I Srbija je tu gde, na žalost jeste, sa jednom od najskupljih država na svetu i bez pokazane spremnosti da se državna potrošnja ozbiljnije kreše, iako ekonomski eksperti jednoglasno tvrde da bez toga nema razvoja.

Bez realnog rasta investicija – a toga ne može da bude sa ovakvom potrošnjom i deficitom državne kase – nema novih radnih mesta i poboljšanja standarda stanovništva.

A to je, da podsetimo, ono sto su partije na vlasti obećale svojim biračima na prethodnim izborima.

Jedno je sigurno... Sa ovakvim budžetom narednu godinu možemo, bez bilo kakve sumnje, proglasiti izgubljenom. Kada se tome doda vec definitivno izgubljena 2007. godina (jer je, i pored planiranog suficita, iz istih razloga, godina završena deficitom od 13.6 milijardi dinara), nameće se prosta racunica: da bi se te dve godine nadoknadile i da Srbija ne bi došla u situaciju da 2010. godine konstatuje kako je potrošeno sve sto je stvoreno, budžetska potrošnja u 2009. godini morala bi da bude smanjena za 4.3, a naredne godine jos za 5.3 odsto.

Iz svega ovoga ne može se izvući drugačiji zaključak nego da se radi o vrlo kratkovidnoj i neodgovornoj ekonomskoj i fiskalnoj politici sračunatoj na očuvanje trenutnih interesa partija na vlasti, pri čemu su strateški i dugoročni interesi zemlje u potpunosti zanemareni.

B. Marjanov

BORBA ZA ONO ŠTO NAM PRIPADA

Vratiti Vojvođanima njihove železnice!

Tokom druge polovine XIX veka železnički saobraćaj doživeo je najveću svoju ekspanziju. Prva železnička pruga sa parnom vučom izgrađena je 1826. godine u Velikoj Britaniji i 1827. godine u SAD. Samo 28 godina kasnije izgrađena je i prva železnička pruga na teritoriji današnje Vojvodine, 1854. godine na relaciji Oravica (Rumunija) – Bela Crkva, 1857. godine na relaciji Temišvar – Vršac, 1869. godine na relaciji Segedin – Subotica – Sombor. Prva železnička pruga u centralnoj Srbiji izgrađena je 1881. godine na relaciji Beograd – Vranje. Železnička pruga Subotica – Novi Sad – Beograd proradila je 1883. godine.

Povoljna geografska konfiguracija omogućila je da se na početku XX veka na teritoriji današnje Vojvodine izgradi najgušća železnička mreža u Evropskom Podunavlju. Železnica je tada imala presudni uticaj na ekonomski i socijalni razvoj u Evropi. Stepen razvijenosti evropskih regiona tada se izkazivao dužinom železničkih pruga na 10.000 stanovnika. Izgrađena železnička mreža u Vojvodini omogućila je razvoj industrije i poljoprivrede. Prema relevantnim pokazateljima iz toga perioda Vojvodina i Slovenija su tada bile na istom nivou ekonomske razvijenosti (u pojedinim elementima kao što su železnički saobraćaj, poljoprivreda i prehrambena industrija Vojvodina je bila čak ispred Slovenije). Železnički saobraćaj u centralnoj Srbiji bio je znatno manje razvijen kako prema dužini pruga, količini saobraćajnih sredstava tako i prema učinku.

Neposredno posle Drugog svetskog rata železnica je imala status državnog preduzeća. Tokom 1960. godine započela je transformacija i decentralizacija železničkog saobraćaja, pa su dotadašnje državne direkcije za železnički saobraćaj transformisane u železničko transportna preduzeća.

Sve do Miloševićevog ustava iz 1990. godine, Vojvodina je organizovala i upravljala železničkim saobraćajem na svojoj teritoriji i obezbeđivala njegov razvoj. U tom periodu izvršena je modernizacija pruga i vozni sredstava i u putničkom i u teretnom saobraćaju. I putnički i teretni saobraćaj bili su prilagođeni potrebama građana Vojvodine. Organizovani su poslovni vozovi, motorni vozovi i drugo. Železnički saobraćaj u Vojvodini, u tom periodu, po kvalitetu se približio normativima železnič-

kog saobraćaja u centralnoj Evropi.

Političkim promenama, nametnutim od strane «jogurt revolucionara», ustavnim amandmanima iz 1989. godine, a osobito Miloševićevim ustavom iz 1990. godine, Vojvodina je izgubila realnu autonomiju, a građani Vojvodine izgubili su pravo da upravljaju svojim materijalnim resursima. Ukinuto je železničko transportno preduzeće u Novom Sadu i formirano je jedinstveno železničko transportno preduzeće u Beogradu (sada jedinstveno i centralizovano Javno preduzeće «Železnice Srbije»). Sva vozna i vučna sredstva su domicilirana na Beograd.

Od tada sve do danas železnica u Vojvodini permanentno zaostaje i propada. Poređenjem egzaktnih podataka iz završnih računa železnice u Vojvodini za 1989. godinu i učinka železnica u celoj Srbiji i u Vojvodini za 2005. godinu uočava se degradacija i propadanje železnica Vojvodine, kako u pogledu broja prevezenih putnika tako i u pogledu količine prevezene robe. Po tim egzaktnim podacima, učinak železnice u Vojvodini u 2005. godini sveden je na 25% njenog učinka iz 1989. godine. Objektivna analiza nameće utisak da je u tome bilo i svesne politike onih koji danas upravljaju železnicama u Srbiji. To osobito ilustruju sledeći podaci:

1) od ukupne železničke mreže u Srbiji 45% se nalazi na teritoriji Vojvodine, a 55% na teritoriji centralne Srbije. Na teritoriji Vojvodine na železnicama je sada zaposleno 5.300 radnika, a na teritoriji centralne Srbije sada je na železnici zaposleno 15.200 radnika. Dakle, na 45% pruga i sredstava zaposleno je samo 25% od ukupnog broja zaposlenih na železnicama u Srbiji, a na 55% železničkih pruga i sredstava u centralnoj Srbiji zaposleno je čak 75% od ukupno zaposlenih radnika na železnicama u celoj Srbiji;

2) na železnicama u Vojvodini 1989. bilo je zaposleno 13.800 lica a 2005. godine 5.300 lica.

To znači da je u periodu od 1989. – 2005. godine na železnicama u Vojvodini

posao izgubilo 8.300 lica. Osim toga, 1989. godine za potrebe železnica u Vojvodini je poslovala Fabrika vagona «Bratstvo» u Subotici, Preduzeće za remont vagona «Šinvoz» u Zrenjaninu i nekoliko regionalnih remontnih radionica železnice u Vojvodini. U međuvremenu Fabrika vagona «Bratstvo» u Subotici je privatizovana i radi sa minimumom radnika i kapaciteta, kao i regionalne remontne radionice u Vojvodini. U preduzeću «Šinvoz» u Zrenjaninu pokrenut je stečajni postupak. Time je broj građana Vojvodine koji su posle centralizacije železničkog saobraćaja izgubili zaposlenje uvećan čak i preko 10.000 takvih nevoljnika.

Zato je, pre svega, interes građana Vojvodine da im se na železnicama vrata prava koja su im nasilno oduzeta tokom Miloševićevog režima. Zato se izmenom Zakona o železnici moraju stvoriti uslovi da železnicama u Vojvodini upravljaju građani Vojvodine.

Međutim, ne treba gajiti iluziju da se vraćanje Vojvođanima njihove železnice može lako ostvariti. Sva događanja oko autoputskog pravca Horgoš – Požege i koncesije izdate za taj autoput ukazuju da se građani Vojvodine danas nalaze u položaju građana drugog reda u Srbiji. Rezigiran odnosom koji je Kraljevina SHS ispoljavala prema Vojvođanima, Vasa Stajčić je još 1928. godine pozvao Vojvođane na veću borbenost. U tom cilju je podsetio Vojvođane na misao začetnika antropogeografije u Srbiji Jovana Cvijića (1865-1927) da će u tadašnjem sastavu države «Vojvodina dobiti samo ono što bude umela sebi da otme». Jovan Cvijić je u svome vremenu najbolje opisao karakteristike Dinarskog (violentnog) i Panonskog (racionalnog) varijeteta u srpskoj psihologiji i etici. Nažalost, i u današnjoj Republici Srbiji, još uvek centralizovanoj po Miloševićevoj vlastodržačkoj doktrini, građani Vojvodine prinudeni su da se bore čak i za ono što im po prirodi stvari pripada.

Todor Gajinov

KANADA, NOVI DOM RUSINA IZ RUSKOG KRSTURA

Odlaze, jer nemaju drugog izbora

Emigracija mladih ljudi iz Vojvodine, u poslednjih 16 godina, nije zaobišla ni Rusine – oni su za svoj novi dom izabrali najudaljenije delove Kanade, odnosno pokrajinu Saskačevan, i Nord Battleford u njoj, gde danas živi oko 200 Rusina, a samo u 2006. i 2007. godini tamo su se odselile oko 40 porodica iz Ruskog Krstura.

Prvi veći talas iseljavanja te zajednice, koja u Vojvodini živi od 1745. godine, počeo je posle rata u Hrvatskoj, a u to vreme najveći deo Rusina odlazi u Kičener, gde je 1995. godine osnovano Rusinsko društvo Severne Amerike. U paraleli reči Krstur-Kičener iseljenici često nalaze sličnosti, pa govore da je Kičener "Kanadski Krstur". Danas u Kičeneru i Vaterluu ima oko 50 rusinskih porodica.

Rusinska zajednica postoji i u Edmontonu, ali se, ipak, u pokrajinu Saskačevan seli najveći broj Rusina. Treba napomenuti da se u Kanadu sele, uglavnom, Rusini iz Ruskog Krstura. Naseljavanje u Nort Battleford je počelo 1993. godine, doseljavanjem u taj gradić sveštenika Janka Kološnjaja iz Ruskog Krstura, gde postoji i grkokatolička parohija i koji do današnjeg dana pomaže iseljenicima.

Posao koji je Vojvođanima prošlog meseca ponudila delegacija Programa za radno angažovanje kanadske pokrajine Saskačevan su već okusili mnogi Rusini, koji najviše rade na poslovima varioca, žene rade kao spremačice, u noćnoj smeni pakuju slaninu u mesnoj industriji gde zarade 9,5 dolara na sat...

Trend pakovanja kofera i odlazak u Kanadu u Ruskom Krsturu aktuelan je i ovih dana i u proseku se svake nedelje iseli po jedna porodica. Povlače ih oni koji su tamo otišli, vize lako dobijaju, a glavni razlog iseljavanja je taj što ljudu ne vide perspektivu u Ruskom Krsturu.

Mladi završe škole i ne mogu da nađu posao u selu, poljoprivredom bi se bavili, ali nema računa. Za nova radna mesta treba dovesti investitore, ali njih odbija naša sporost i nesređen državni

sistem. U Kanadu odlaze i situirane mlade porodice koji odlazak opravdavaju time što ne mogu više da trpe nesređeni sistem u državi.

U Kanadu se iseljavaju uglavnom mladi ljudi sa dvoje, troje dece, a povoljnost je u tome što kod useljavanja u Saskačevan kod useljene dece mogu da dođu i roditelji koji vrlo lako dobijaju iseljeničke vize.

Zbog iseljavanja mladih iz Ruskog Krstura u Kanadu selo je ostalo na manje od 5,5 hiljada stanovnika, što ugrožava njegovu budućnost i očuvanje nacionalnog identiteta Rusina. Građani Ruskog Krstura su podržali inicijativu Mesnog odbora Matice rusinske da se to mesto izdvoji iz kulske opštine i postane zasebna jedinica lokalne samouprave, ali odliv žitelja u Kanadu iz tog mesta govori da će Rusini praviti svoju opštinu negde u inostranstvu, najverovatnije u Kanadi.

OI. Papuga

HOĆEMO MIR! 16. GODINA OD ANTIRATNIH DEMONSTRACIJA U SENTI

Opštinski odbor Lige socijaldemokrata Vojvodine Senta obeležio je 16. godišnjicu od održavanja antiratnih demonstracija u Senti.

Naime, 5. i 6. novembra 1991. godine više hiljada ljudi okupilo se u Senti da bi demonstriralo protiv nasilne mobilizacije stanovništva i njihovog slanja na front.

Bile su to prve antiratne demonstracije u Srbiji.

Građani Sente i danas pamte govor Nenada Čanka sa terase Gradske kuće i ponosni su na ovaj značajan datum, jer su toga dana prvi u državi pokazali da ne žele da budu topovsko meso u besmislenim ratovima koji su se zakuvavali. Pamte i da je ovaj građanski protest podržan samo od strane jednog političara, Nenada Čanka.

Ubrzo posle toga građani podržani članovima i simpatizerima Lige socijaldemokrata Vojvodine oborili su opštinsku vlast i izabrali novu koja je zauzela potpuno drugi stav o mobilizaciji. Tada je u Senti formirana i poslata poruka da rat ne sme biti način rešavanja međunacionalnih odnosa.

Upravo ta poruka ima značaja i danas, jer da je ona tada shvaćena ozbiljno naše društvo bi sada sigurno izgledalo drugačije.

I danas, iako nekoliko puta skrnavljena, na stubu ispod kupola na ulazu u Gradsku kuću u Senti stoji mermerna spomen-ploča, na kojoj na četiri jezika: srpskom, mađarskom, nemačkom i engleskom, stoji poruka "Hoćemo mir".

Opštinski odbor Lige socijaldemokrata Vojvodine u Senti, i danas želi iz svog grada da pošalje istu onu poruku koja je tog novembra 1991. odavde odjekivala. Jer to je poruka koja je i danas vrlo aktuelna, danas, kada se fašisti izjednačavaju sa antifašistima, kada se ratni zločinci proglašavaju herojima, kada se žrtve i dželiti izjednačavaju.

Mi, želimo samo mir, i to je jedina vest koja se mora odašiljati iz Sente. Ne želimo nikakve sukobe, pogotovo ne želimo ratove, ni u našoj sredini niti bilo gde na svetu. Protiv smo nasilnih promena etničkog sastava stanovništva, protiv organizovanog pomeranja ljudi, planskog, namernog i prisilnog iseljavanja i doseljavanja.

Zato ponavljamo još jednom: HOĆEMO MIR! BÉKÉT AKARUNK!

NOVI SAD

Seku drva, postavljaju behaton

U vreme nerešenog problema Kosova, beskrajnih dogovora i nagodbi oko izbora, podela javnih preduzeća kao da su ratni plen, ko će još da brine o tome ima li Vojvodina dovoljno šuma, parkova i zaštitnog zelenila uz puteve i kanale.

A razloga za brigu ima i te kako.

U poslednje vreme, Novosađani su svudoci nemilosrdne seče drvoreda i parkova, po nalogu gradske vlasti, koju u ovom gradu čine SRS, DSS i SPS, a sve zbog novih parkinga i izgradnje tržnih centara i popločavanja behatonom. Do sada nisu pomogli ni protesti, ni peticije građana da se sačuva zelenilo kome je trebalo najmanje 10 godina do pune krošnje. Naprotiv, gradska vlast ostala je gluva i slepa na te zahteve. Niču stambeni blokovi bez i jednog drveta i bulevari bez drvoreda.

Slično je bilo i u Kikindi, kada je vlast na čelu sa SRS naredila da se u centru grada poseku odrasla stabla koja daju bogati hlad, tako neophodan vojvođanskoj ravnici, a zasadena su mlada, kojima će trebati najmanje 10 i više godina da razviju krošnju.

Da podsetimo, Vojvodina ima samo 5% pošumljene površine, što predstavlja najmanju pošumljenost u Evropi. Prema evropskim standardima pošumljenost treba da bude minimalno 0,16% po stanovniku, odnosno Vojvodina treba da ima najmanje 14, 32% površine pod šumom. Tokom devedesetih Srbija šume i Srbija vode posekle su drvored uz kanale i uz puteve, a posečene su i čitave šume. Uz sve to cvetala je i divlja seča. I umesto da se bore da sačuvaju

vazduh iznad ulica, a krošnja drveta može da zameni nekoliko klima uređaja.

Oni koji su naredili da se stabla seku očigledno imaju druge interese ili čine ustupke građevinskoj mafiji kojoj je cilj da na što manjoj površini gradi što veće objekte. Vlast bi trebalo da zna da se, u interesu zdravlja građana, mora sačuvati svako stablo i da je neophodno podizati nove parkove i drvoreda, kako bi se sačuvala PLUĆA GRADA. Nekada se Novi Sad uređivao planski i pametno, pa su se i čitava stabla preseljavala da se ne bi sekla zbog izgradnje puta ili zgrada.

Na žalost, ovo je samo još jedan dokaz bahatosti radikalne vlasti koja niti ima znanja niti mari za interese građana, već se ponaša kao okupator na osvojenoj teritoriji. Ne dozvolimo na sledećim izborima da uzmu vlast i naprave još veću štetu, jer će posle njih ostati pustoš.

Nada Lazić

UNO NOVI SAD:

Okupljanje oko vatre

Piše: Obren Markov

Udružena novosađska opozicija (ili UNO) zapravo nikada nije predstavljala jedinstven front protiv trojne gradske vlasti, onako kako bi to želeli ljudi čistog srca, kojima je lakše da na stvari gledaju crno-belo. Ipak, UNO je održavao vatru u teškim vremenima, često je uspevao da opozicioni glas drži u žiži interesovanja u najvećem gradu kojeg drže radikali, ukazivao

je na najveće SRS-DSS-SPS laži, prevare i krađe, održao je jedan pristojan miting, a što je najvažnije, delovanje UNO je razbilo tišinu i strah koje je u Novi Sad uneo izborni uspeh Maje, Igora i kompanije. Za koju godinu ćemo moći objektivnije da pričamo o tome, ali mi se danas čini izvesnim da je UNO pripremio teren za odlazak radikala sa vlasti, mada nisam siguran da je uspeo i da pripremi povratak demokratskih snaga na vlast.

Za to je potrebno nešto više. Godine 2004, serija grešaka je zburnila i demotivisala biračko telo Demokratske stranke i Lige socijaldemokrata Vojvodine, pre svih. Napetost između tadašnjih koalicionih partnera se osećala u vazduhu, u meri da je često bila vidljiva i u javnosti. Osokoljeni vremenom za koji su mislili da dolazi (i koje je kasnije zaista i stiglo), u šizofrenoj atmosferi nakon ubistva premijera, politički pacovi su osetili krv i počeli da pucaju kao kadgod po Vukovaru: iz svih raspoloživih oružja. Paralelno, i ispod i iznad površine se odvijala tiha ali ogorčena borba između onih od kojih normalan svet očekuje da ih vode u prosperitet i mir: po izbornim komisijama, po kolumnama podobnih novinara, po skupštinskim klupama. Idejna konfuzija, pre svega vezana za DSS – viđena kao lažni odgovor na pitanje na čijoj su oni strani – nije nimalo pomogla da se stvari raščiste. Prijavštine je bilo toliko da je ništa nije moglo na vreme oprati. Serija pogrešnih procena i nesnalaženja tokom izborne kampanje su tako stigli kao noć u Černobilu, i ishod je bio neminovan. Događaji se dese onda kada je zrelo da se dese, i ko god to zna, nije sa previše neizvesnosti očekivao izborne rezultate.

Sada jeste drugačije, i liči na to da ovi današnji odbrojavaju poslednje mesece na vlasti. Pokazali su ko su, šta su i kakvi su, iako je pitanje da li su to svi i primetili. Onih spomenutih pacova je manje, nekima od njih stranke više i ne postoje, neki su minorni koristiljupci koji se, dok još mogu, bahate onim što nije njihovo, neki privremeno i nisu u zemlji. Ipak, kao što ova država i dalje vapi za pročišćenjem od devedesetih, tako je i pročišćenje od kratkovidnih i netaleantovanih – ne treba mangupe optuživati baš za sve – neophodan i potreban uslov da bi se izbori 2008. završili srećno. Koliko god koja stranka imala odbornika od 2004., to je dobro tek za samozavaravanje, ali je poraz ipak bio zajednički. I ako ga opet bude, opet će biti zajednički – mačke mogu da se ne vole, ali su ipak u istom džaku.

Novi izborni zakon je pred nama, izbori su proporcionalni, a gradonačelnika neće birati građani. To znači da integrativni faktori UNO više ne postoje. Na izbore ćemo, gotovo izvesno, ići u više kolona. Ako sve, ili bar dovoljno tih kolona prođu kroz cilj, pobeđa je tu. Da bi se to ostvarilo, svi moraju razumeti da su jedno protivnici a drugo konkurenti. I da su ti protivnici zajednički, da i dan danas sede u novosađskoj vlasti, šta god ko od njih tvrdio, i kako god to bilo neprijatno za uvideti onima koji već sada kroje poslednjem izboru matematiku. Taj zec ipak još uvek trči po šumi. A ako se nastavi onako kako je bilo posle referenduma u Petrovaradinu ili oko antinacističkog skupa, skakutaće on i dalje, bez obzira što su ova dva događaja bila uspešna. Tek, imena danas i ne moram da spominjem – oni na koje se ovo odnosi, dok čitaju ove reči, sigurno znaju šta je u pitanju.

ZRENJANIN

Saradnja LSV i UGS "Nezavisnost"

Gradski odbor Lige socijaldemokrata Vojvodine Zrenjanin izuzetno je nezadovoljan privatizacijom zrenjaninskih preduzeća, koja nisu ispunile očekivanja zaposlenih i malih akcionara, a samim tim i i Ujedinjenih granskih sindikata „Nezavisnost“. Novi vlasnici do skoro društvenih firmi uglavnom izbegavaju zakonske i ugovorne obaveze. O uslovima rada, nadnicama i eventualnim novim ulaganjima odlučuju isključivo nove kapitaliste. Kasnjenje plata, neiskorišćenost proizvodnih kapaciteta i štrajkovi radnika i zaposlenih postali su svakodnevnica. Sve su to razlozi potpisivanja sporazuma između GrO LSV Zrenjanin i UGS „Nezavisnost“.

– I pre 5. oktobra 2000. godine potpisali smo sporazume sa vodećim demokratskim strankama. Danas je još veća potreba da se nastavi saradnja sa političkim partijama. Načela socijalne pravde i parlamentarne demokratije su nam opredeljenje i podsticaj. Neophodno je da se uspostavi socijalni dijalog između radnika i vlasnika fabrika. Očekujem da ćemo zajedno sa LSV mnoge probleme zaposlenih u Zrenjaninu brže rešavati, – obrazložio je razloge potpisivanja sporazuma Zoran Eremić, regionalni pove-

renik „Nezavisnosti“.

Branislav Knežević, predsednik GrO LSV Zrenjanin je povodom ovoga rekao novinarima da je borba za prava radnika su dovela do ove saradnje.

– Ne očekujemo koliko sutra rešenje svih problema, ali se opredeljujemo za zajednički rad i nastojanje da problemi zaposlenih i onih koji traže posao budu rešavani u skorije vreme. Motiv za uspostavljanje saradnje sa sindikatom nisu neki skorašnji izbori. Jer izbore najave pa odjave, a naši programski ciljevi su da podržimo osnivanje sindikata

u preduzećima i pomognemo im u radu. Želimo da stvorimo ambijent u kom će radnici i vlasnici uspostaviti socijalni dijalog. Rezultati toga samo mogu biti veća produktivnost, konkurentniji proizvodi i usluge i daleko bolji uslovi rada i veće plate.

Đorđe Đurić i Laslo Tot, regionalni poverenici „Nezavisnosti“ su ukazali na značaj ovog sporazuma.

– Naš sindikat se nije na ovaj način svrstao na jednu političku stranu. Želimo, pre svega, partnere i saradnike kako bismo afirmisali socijalni dijalog, napomenuo je Đurić da bi Laslo Tot zaključio da je LSV prva politička stranka sa kojom potpisujemo sporazum.

– Približili su nas bliski programi. Radnici, zaposleni i nezaposleni su zajednički partneri sindikatu „Nezavisnost“ i Ligi socijaldemokrata Vojvodine – istakao je Tot.

SREMSKA MITROVICA

Velja Ilić naneo višemilionsku štetu Sremskoj Mitrovici

Dugi niz godina opština Sremska Mitrovica i JP "Putevi Srbije" sarađuju na izgradnji regionalnog puta R-103, koji je od kapitalnog značaja ne samo za Mitrovicu već i ceo region Srema. Ova saradnja se nekoliko godina nesmetano odvijala na obostrano zadovoljstvo zainteresovanih strana, te je tako i ove godine potpisan aneks ugovora, po kojem se JP "Putevi Srbije" obavezuju da u 2007. godini udruže sredstva sa opštinom Sremska Mitrovica u iznosu od 52.000.000 dinara. Pre nekoliko dana ovo preduzeće je, uprkos potpisanom sporazumu, odbilo da izvrši svoje obaveze, iako su poslovi na izgradnji puta i kružne raskrsnice već skoro gotovi. Direktor JP "Putevi Srbije" dr Branko Jocić i njegov politički mentor mr Velimir Velja Ilić su time direktno oštetili građane Sremske Mitrovice za 16.000.000 dinara ili, ako je lakše, ni manje ni više nego za 200.000 eura.

Građanima, a i nama u Ligi socijaldemokrata Vojvodine, odavno je jasno da se ministru Iliću i njegovom partijskom sadruhu iz svih velikih srpskih afera ne može verovati na reč, ali je čak i za nas iznenađenje da im se ne može verovati ni kad nešto potpišu. Ipak, ovo je još samo jedna od činjenica, koje idu u prilog tezi da bezobrazluk i bahatost mr Velje Ilića, zaista nemaju granice.

Liga socijaldemokrata Vojvodine poziva ministra Ilića da konačno načini prvi moralan čin u svojoj karijeri, te da podnese ostavku, a od stranaka koje su Ilićevi koalicioni partneri, takođe očekujemo da mu u toj odluci pomognu, jer ipak moramo biti svesni koliki napor predstavlja za Velju da učini bilo šta što je moralno.

S. V.

Specijalitet srpske kuhinje BARENA, PEČENA I FAŠIRANA "VOŠA"

Korisnicima ovog recepta, na samom početku, treba napomenuti da priprema specijaliteta traje dugo. Moglo bi se reći decenijama. I pored trajnosti postupka nijedan kuvar, do sada, nije odustao.

Sve potrebne sastojke za ovu kulinarsku čaroliju možete naći u zajedničkom špajzu (Vojvodina). Uglavnom besplatno. Od posuđa potreban je izuzetno dubok lonac sa teškim poklopcem, ogromna kutlača za što veća zahvatanja, oštar nož da sve može da se saseče na samom početku i kamen nalik onom za kupus.

Prvi sastojak ovog izuzetno cenjenog jela među beogradskim kulinarnima je vojvođanski seljak. Pre mehaničke i termičke obrade neophodno ga je dobro protresti. Može se desiti da mu iz džepova, ipak, ispadne još neka crkavica. Zatim ga treba iseckati. Prvo uzduž, a potom popreko. Poređajte ga na dno lonca. Ulje nije potrebno dolivati i ne treba se izlagati trošku, jer će se veoma uspešno krčkati u sopstvenom znoju. Preko paora zatim fino rastresite skupe bankarske kredite. Ne preporučuje se da mu dodajete regrese, premije i subvencije. Ovo jelo se tradicionalno priprema bez tih sastojaka. Dok se na tihoj vatri lala krčka, iz špajza možete uzimati sve što hoćete i koliko Vam treba. Takav je recept.

Od sadržaja sada je potreban jedan radnik. Preporučuje se da je bez posla, da mu jedno dete studira, drugo završava srednju školu, a žena se redovno prijavljuje na berzu rada. Pre nego što izvršite odabir proverite da li mu je stomak zalepljen za leđa. Takvih je u Vojvodini na svakom koraku i ovom jelu daju poseban ukus. Po sopstvenom nahođenju upotrebite začini. Na tržištu Vam se nudi mnoštvo kvalitetnih „Srbija do Tokija“, „Karlobag, Ogulin, Karlovac, Virovitica“, „Kosmet“..., a pored domaćih tu su veoma kvalitetni iz uvoza. Posebno obratite pažnju na one sa Kube, iz Belorusije, Severne Koreje ili neke dalekoistočne gubernije. Radnika ne morate posebno obrađivati. Sa njim je sve već obavljeno kroz termički postupak privatizacije i tajkunizacije. Ipak, sigurnosti radi prepecite ga rešenjem o tehnološkom višku. Kada vojvođanskog trudbenika ubacite u lonac, posudu lagano protresite i poklopite. Da bi jelo bilo što aromatičnije pripremite jednog penzionera. Pošto se on jako lako bari, vodite računa da održavate tihu vatru. U protivnom mogao bi da se raskuva i raspadne. Najbolji penzioner za ovu namenu je onaj sa mesečnim primanjima od preko 200 evra i da mu bliži rođaci ne priželjkiju sudnji dan zbog nasleđivanja stana ili kuće. Dobro skuvanog penzionera ipak propustite dva puta kroz mašinu za mlevenje i dodajte jelu koje se već priprema. Za ovo kulinarsko umeće od namirnica potreban je još mlad i obrazovan Vojvođanin. Njegov zadatak je da jelo oplemeni izuzetnom aromom. Moguće je da se pri samom gotovljenju specijaliteta nađete u malom problemu. Ako su svi mladi i školovani već napustili zemlju, ne očajavajte. Željenu aromu možete postići dodavanjem koncesije na vojvođanski auto-put. Vodite računa da je njen neprijatan miris samo privid. Tokom narednih dvadeset godina tako će dobro mirisati da će se osetiti čak do Čačka i Užica.

Kada je sve složeno još jednom dobro protresite unete sadržaje i, za svaki slučaj, položite kamen sličan onom za kupus. Lonac poklopite i na tihoj vatri krčkajte, krčkajte, krčkajte,...

zrb

› MUP SRBIJE

LSV nije separatistička stranka

MUP nema podatke o separatističkim aktivnostima Lige socijaldemokrata Vojvodine, navodi se u odgovoru Vlade Srbije na poslaničko pitanje poslanika Srpske radikalne stranke Nikole Žutića. On je na sednici Narodne skupštine Republike Srbije 12. septembra 2007. godine postavio poslaničko pitanje "Šta Vlada Republike Srbije misli preduzeti protiv antisrpskih akata otvorenog separatizma vojvodjanskih Ligaša?".

"MUP na osnovu dosadašnjih saznanja ne raspolaže podacima u vezi sa navedenim poslaničkim pitanjem", navodi se u odgovoru Vlade Srbije, koji je potpisao premijer Vojslav Koštunica.

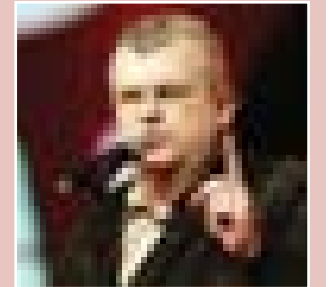
› NENAD ČANAK

Tužićemo one koji nas u medijima nazovu separatistima

Lider LSV-a Nenad Čanak izjavio je da je ovim odgovorom Vlada Srbije – prvi put pozivajući se na MUP, "koji je u izveštaju od novembra 2005. jasno označio organizacije Krv i čast, Nacionalni stroj, Racionalisti kao neonacističke, Obraz kao klerofašističku, a Omladinski pokret "64 županije" kao ekstremističku – dala do znanja da LSV nije separatistička organizacija". Kako kaže, to praktično znači da LSV u svom programu i delovanju nema odvajanje Vojvodine niti bilo kog njenog dela od države Srbije.

– Drugim rečima, svako ko bi se sada pozvao na bilo kakav separatizam LSV-a čini to u smislu dnevno političke promocije i prikupljanja političkih poena, a ne s ciljem da dâ političku ocenu delovanja LSV-a – ocenio je on.

Čanak je dodao da je sada jasno kako je on bio u pravu kada je tvrdio da je "Obraz klerofašistička organizacija i da postoje neonacističke organizacije u Srbiji, a da oni koji tvrde da je Liga separatistička – nisu". On je na kraju dodao da će, u skladu s ovim odgovorom vlade, LSV ubuduće iskoristiti i pravo da tuži sve one koji ih u medijima budu nazivali separatistima.

› LSV ZAHTEVALA ZABRANU SUBOTIČKOG KONCERTA

Vojvodini ne trebaju fašisti

Liga socijaldemokrata Vojvodine uputila je zvaničan dopis ministru policije Draganu Jočiću sa zahtevom da MUP zabrani „fašistički skup najavljen za 17. novembar u Subotici“, na kojem je trebalo da sviraju dve rok grupe iz Mađarske „Tajni otpor“ i „Trešnje bez koštica“. Kako je na konferenciji za novinare u Skupštini Srbije upozorio lider LSV-a Nenad Čanak, ove grupe „kroz svoje stihove i na koncertima propagiraju desničarske, nacionalističke i neonacističke ideje“.

Istovremeno od MUP-a je traženo da onemogući ulazak pojedinaca i grupa iz Mađarske, koji bi želeli da prisustvuju ovom događaju, među kojima je Laslo Torockai, predsednik „neformalne društvene grupe 'Pokret 64 županije', koja je zbog svog programa zabranjena i u Mađarskoj“.

– Iako skup nije održan, mi na naš zvaničan dopis nismo dobili od ministra Jočića nikakav odgovor. Scenario koji je bio planiran je sličan onom koji je pokušao 7. oktobra u Novom Sadu, a sada je bio vezan za navodno podsećanje na 1956. godinu i sovjetsku vojnu intervenciju u Mađarskoj – upozorio je Čanak, uz ocenu da je "u pitanju čisti izgovor za širenje netolerancije i nacionalne i verske mržnje i potpaljivanje loših odnosa u Vojvodini".

Lider LSV-a upozorio je i na to da "u trenutku kada su izražene tenzije u zemlji zbog završnice pregovora o budućem statusu Kosova, takva okupljanja mogu imati posledice nesagledivih razmera". U video spotovima najavljenih grupa se, po Čankovim rečima, jasno propagiraju ideologije nacizma, fašizma kao i podsećanja na najstrašnije dane okupacije fašističke Mađarske nad Bačkom za vreme Drugog svetskog rata. Da je skup kojim slučajem održan, aktivisti LSV-a bi u vreme najavljenog skupa bili u Subotici, kako bi sprečili njegovo održavanje, deleći materijale i podsetnike na ono što je u Bačkoj činjeno pod vođstvom Ferenc Salašija, u racijama u kojima su hiljade ljudi izgubili živote, a krvavi tragovi ni danas nisu zaboravljeni.

– Strelasti krstovi i fašisti bilo koje nacije u Vojvodini nam ne trebaju – izričit je Čanak.

› RADOVAN RADOVANOVIĆ

Propust vladajuće koalicije

Poslanik LSV-a Radovan Radovanović podsetio je na to da vladajuća koalicija nije želela da u dnevni red skupštinske sednice uvrsti predlog zakona o zabrani manifestacija i upotrebi fašističkih i nacističkih simbola i obeležja, obrazlažući to tehničkim razlozima. Da je to učinjeno, ni pod kakvim izgovorima ne bi mogle da se organizuju manifestacije poput ove koja je najavljena u Subotici, izričit je Radovanović.

